

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVI (11)
No. (Štev.) 28.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
9. julija (julio) 1959

Milijoni

V prejšnji številki Svobodne Slovenije je bila pod zaglavjem Iz tedna v teden objavljena novica, da je sovjetski tiskovni ataše v Rangunu v Birmi, Aleksander Urevič Kaznečev na tamkajšnjem ameriškem poslanstvu zaprosil za politično zaščito. Tam je povedel, da ne more več prenašati, da bi se nadalje zasledoval svoje osebne prijatelje in znance ter vse podatke sporočal sovjetski tajni policiji.

Ameriški poslanik v Rangunu Walter McConaghut je Kaznečeva vzel v zaščito in ga dal prepeljati z ameriškim letalom v USA. Po prihodu na washingtonsko letališče je Kaznečev, ki je star 27 let, že svobodneje zadihal, kar je dokazal z izjavo, da je danes “v ZSSR na milijone ljudi po koncentracijskih taboriščih”. Prav tako je silovito ožigal “kruto in nasilno tiranijo komunizma” in predal ameriškim oblastem številne podatke o resničnosti svojih izjav.

Ta nov prebeg sovjetskega diplomatskega predstavnika v svobodo in njegove izjave o razmerah za železno zaveso znova potrjujejo, da se položaj tam tudi po Stalinovi smrti kljub neštevilnim nasprotnim izjavam sedaj vladajočih močev v Kremlju ni prav nič spremenil. Komunizem je za železno zaveso ostal prav takšen, kakor je bil ves čas, odkar je prišel na oblast po letu 1917.

Vsestranska sovjetska propaganda o gospodarskem in tehničnem napredku v ZSSR in njenih satelitih se je tako zelo razpasla po zahodnem svetu, da je ta v zadnjih letih kar začel pozabljati na trpljenje milijonov ljudi, ki jih je doletela usoda, da so se znašli ostan železne zavese. Sovjetske zmage na raketnem polju, njihovi poleti s sputniki v vsemirje in dalje mimo in okoli sonca, njihova prvovrstna reakcijska letala, obiski Mikošana in sedaj Kozlova v USA potovanja Hruščeva v Vzhodno Nemčijo in na jug v Albanijo, sprožitev kriz na področju Formoze in sedaj v Berlinu itd. itd., vse to je dalo toliko dela, toliko premišljevanja in toliko zaskrbljenosti zahodnemu svobodnemu svetu, da je moral najresneje misliti na samoobrambo in je pri tem bil tako zaplenjen, da se ni mogel ozirati okoli sebe, kaj šele tja čez železno zaveso, če je hotel, da mu naraščajoča moč komunizma ne odvzame naskoka, ki ga je doslej imel na vseh področjih človeškega udejstvovanja. Še kljub veliki pazljivosti in napanjanju vseh sil je zahodnemu svetu rdeči kolos onstran železne zavese v marsikateri panogi, predvsem vojaški, tik za petami, če ga ni celo prehitel.

Krvavi upori proti rdečemu terorju v Poznanju na Poljskem, v Vzhodni Nemčiji, na Madžarskem in v Tibetu so bili kakor injekcije v mozeg dremavemu Zahodu, da se je od časa do časa zdramil in se zgrozil tudi pred strahotami človeškega trpljenja v komunističnem imperiju. Toda te injekcije so imele le kratkotrajne učinke. Po nekaj tednih se je val protikomunističnega navdušenja po Zahodu znova polegel. Kremelj je privlekel na dan novo gospodarsko, vojaško ali politično kost in jo vrgele zahodnjakom in njihovemu časopisju za glodanje. V trenutku, ko je tisk obmolnil o usodi Poljakov, Vzhodnih Nemcev, Madžarov ali Tibetancev, je tudi zahodna javnost pozabila nanje.

Upori proti rdečim nasilnikom, s katerimi se je ves narod poskušal otresti nečloveškega nasilja komunizma, so dokaz neznosnosti življenja onstran železne zavese. Dokaz so tudi, da je rdeča ideologija, izvajana v praksi, neznosna prav za vse vrste ljudi: za srednjeevropske narode prav tako, kakor za daljne azijske Tibetance. Na žalost je bil Zahod zaradi razmer prisiljen zaenkrat samo gledati ta krvoprelitja in poslušati krike mučenih in umirajočih žrtev. Prav tako ne more storiti drugega, kakor da dnevno sprejema na tisoče beguncev, ki se še vedno, štirinajst let po koncu druge svetovne vojne, valijo kakor reka čez meje sovjetskega imperija na to stran in izginjajo v množicah svobodnih ljudi, ne da bi ti storili kaj več zanje, kakor da jim vržejo obzahujoč pogled ali morda še tolažilno besedo, iz katere pa ni mogoče razbrati upanja, da bi kdaj v bližnji bodočnosti zasijala svoboda tudi njihovim deželam.

ŠKOFU DRU ROZMANU ZA 30 LETNICO NJEGOVEGA ŠKOFOVANJA

Marca meseca 1929 je Sveta stolica imenovala ted. ljubljanskemu škofu dr. Jegliču za pomožnega škofa s pravico nasledstva dr. Gregorija Rožmana, profesorja na ljubljanskem vseučilišču. Dr. Rožman je bil posvečen v škofa v ljubljanski stolnici dne 14. julija 1929 in bo tako 14. julija letos slavil 30 letnico svojega škofovanja.

Vodstvo ljubljanske škofije je kot 29 ljubljanski škof prevzel leta 1930, ko je škof dr. Jeglič stopil v pokoj.

Škof dr. Gregorij Rožman živi od leta 1948 naprej v Clevelandu v Sev. Ameriki ter skrbi od tam za dušni blagor slovenskih naseljencev v Ameriki in po drugih deželah na svetu.

K njegovemu 30 letnemu škofovskemu jubileju mu Svobodna Slovenija izreka najiskrenejšo čestitko z globoko zahvalo za njegov neustrašen nastop v obrambo resnice in najlepših tradicij slovenstva pred navalom laži, zločinov in nasilja protiljudskega in brezbožnega komunizma v najtežjih dneh slovenskega naroda med II. svetovno vojno, ter za njegovo brezmejno očetovsko skrb in ljubezen, s katero sedaj v svobodnem svetu spremlja življenjsko usodo slovenskih naseljencev po raznih deželah, ter za njegove prelepe nauke in vzpodbude za ohranitev verskega in narodnega čuta med slovenskimi rojaki, zlasti pa med slovensko mladino.

Bog ga živi in nam ga ohrani še mnogo, mnogo let!

Med prvo in drugo ženevsko konferenco

V meddobju med prvo in drugo ženevsko konferenco, ki se bo začela predvidoma 13. t. m., je v zahodnem svetu čutili negotovost in razdor. Anglija si želi vrhovne konference za vsako ceno, Adenauer se priprava z Anglijo, De Gaulle na silo hoče priboriti Franciji enakovreden položaj med velikimi štirimi. Toda časopisje se v tem meddobju ne ukvarja samo s političnimi novicami, pač pa prinaša tudi novice o dogodkih, ki bi — če bi jih postavili v središče svetovnih dogajanj — mogli dati videz najlepšega miru na zemeljski obli. Diorjevi modeli v Moskvi so privabili na tisoče sovjetskih žena na ogleda najnovejše zahodne mode, poroka med belgijskim princem Albertom in italijansko princezo Pavlo Ruffo di Calabria pa je zazibala Belgijce v romantično pripovedko o princih in princezah.

Prosperiteta Evrope se kaže na morskih obrežjih natrpanih s kopalci in na novih avtomobilskih cestah, na katerih se dremajo najnovejši avtomobili. V Afriki, na Srednjem Vzhodu in v Aziji so se vrstili dogodki, ki kljub zaskrbljenosti dajejo upanje na boljše čase. Zahod kot celota, odn. ves svobodni svet, je na prvem zasedanju ženevske konference dokaj srečno preстал preizkušnjo odpora proti komunističnim grožnjam in ustrahovanjem. In v meddobju na nadaljevanje te konference se je svet tako razvijal:

Zahodna Evropa: Nikdar prej ni toliko zahodnih Evropejcev živelo v takšnem napredku, kakor žive sedaj. Gospodarska kriza je delno mimo: v Franciji so dosegli nov rekord v proizvodnji avtomobilov. Samo v februarju so jih izdelali 102.820. V Zahodni Nemčiji ima 2.670.000 prebivalcev televizijske aparate. Samo v Franciji in Italiji sta komunistični stranki še močni, toda nimata v nobeni od teh držav odločilnega vpliva na politiko. Novi Skupni trg šestih držav objavlja revolucionarne možnosti za 166 milijonov prebivalcev.

Beže tako iz Jugoslavije kakor iz Vzhodnega Berlina, tako iz Madžarske in Poljske kakor iz Tibeta. Beže rokodelci in inženirji, znanstveniki in diplomati, pisatelji in muziki, športniki in delavci. Beže matere z otroci, mladi in stari. Od tistih, ki ostajajo doma, si nekateri drznejo na glas spregovoriti, v upanju, da jih bodo slišali doma in onstran železne zavese. Pojavljajo se Pasternaki. Mnogi si izberejo prilike za rešitev, ko se jim posreči redno priti na Zahod. Med temi sta v zadnjih dveh tednih napravila odločilni korak v svobodo žena sovjetskega diplomatskega uradnika v Londonu s svojo hčerko in sedaj sovjetski tiskovni ataše v Rangunu Kaznečev, ne glede na to, kaj se bo zgodilo z njihovimi domačimi. Gon po svobodi je bil močnejši od krvne povezanosti.

Prebežniki v svobodo puščajo za seboj milijone vrstnikov v enem samem ogromnem koncentracijskem taborišču rdečega imperija. Skoro vsak deseti prebivalec tega imperija je že bil ali pa

Zahodni Berlin: Še vedno je svoboden. Še vedno tedensko prebeži iz Vzhodnega v Zahodni Berlin nad 2000 beguncev.

Vzhodna Evropa: Postala je verjetno še bolj vdana v svojo usodo, kar je vse-kakor nesporna zmaga Hruščeva, toda niti v najbolj oddaljeni satelitski vasi si ne bi upala komunistična stranka tvegati svobodnih volitev.

Francija: Ker je uredila svoje finance, je njeno gospodarstvo danes bolj zdravo, kakor pa je bilo kdaj koli v zadnjih tridesetih letih. Francosko prebivalstvo je, z redkimi izjemami, zadovoljno s trdim vladanjem De Gaullea v zamejnih mir in varnost. Zahod pa je s tako Francijo, kakršna je danes, dobil močnejšega zaveznika, kakor je bil prej, čeprav je zaradi tega ta zaveznik tudi bolj ponosen sam nase.

Zahodna Nemčija: Prosperiteta je trdno vkoreninjena. Politično se je rahlo zamajala zaradi spora Adenauerja z Erhardtom.

Anglija: Stoji pred splošnimi volitvami, ki morajo biti najkasneje do prihodnje pomladi. Macmillan upa dobiti zmago konservativcem, ker se mu je posrečilo doseči popolno zaposlitev za otopsko prebivalstvo in ustaliti cene. Gospodarski položaj otoka ni bil, kakor trdi Macmillan, boljši v zadnjih 35 letih.

Španija in Portugal: Obe državi se nahajata pred dogodki, ki bodo sledili predaji oblasti njunih starih diktatorjev, grala. Franca, ki vlada Španiji že 22 let, in Salazarja, ki vodi Portugal že 27 let. Ker se oba ogibljeta nasilja, kolikor mogoče, bosta morda preprečila revolucijo, toda tudi resnično demokracijo.

Izven Evrope, so se dogodki v letu 1959 razvijali v znamenju nastajanja novih svobodnih držav v sklopu britanskega Commonwealtha ali izven njega. Toda skoro vsi gibanja, ki so se začela v protestu proti zahodnjakom, so končno ugotovila, da morajo varovati svojo svobodo tudi proti tistemu, ki jo je

še vedno v koncentracijskem taborišču, na prisilnem delu ali v ječi. Na Kitajskem je praktično vse podeželsko prebivalstvo na prisilnem delu. V Tibetu je vsakega petega prebivalca zadel nesreča ječe. V ZSSR je nad 16 milijonov ljudi prisilno v Sibiriji. Na Poljskem, v Vzhodni Nemčiji, na Češkem, v Madžarski, Romunji, Bolgariji in Jugoslaviji je posejanih koncentracijskih taborišč na desetine. Vsa ta prostrana področja so posuta z milijoni grobov žrtev krvoločnosti rdečih tiranije.

Milijoni so vztrajali v borbi za svobodo, dokler jih smrt, čeprav nasilna, ni osvobodila. Milijoni vztrajajo v borbi za svobodo in nameravajo vztrajati do konca, čeprav ne vedo, kdaj in kakšen bo konec. Milijoni so tvegali vse in se prevalili v svobodo, kakor je to storil pred dnevi Kaznečev. Taki potem govorijo za tiste, ki so ostali tam, govore, da bi jih slišal svobodni svet, se zavedel nevarnosti, se je pogumno otresel in tvegati tudi žrtve za tiste milijone, ki čakajo na Vzhodu na vzhod.

zagovarjal od zunaj, ko je še ni bilo: proti komunizmu.

Srednji Vzhod: Nasser je sprejel rublje Hruščeva za graditev jezov pri Aswanu, toda danes aktivno preganja komunizem in njegove intrige v arabskem svetu. Iraški predsednik Kassem se bori s podobnimi težavami.

Afrika: Skoro vseh 10 novih afriških držav je izvedlo svoje prve volitve, toda je pokazalo malo zmožnosti za demokracijo. Večina njih se razvija v enostrankarske države, z majhnim obzirom za manjšinske pravice. Mnogo njihovih vodij je šlo skozi marksistično šolo, toda vsi hočejo zgraditi nekaj novega.

Jugovzhodna Azija: Nastop generalov v Pakistanu, Burmi in Tajlandu — prav tako, kakor na Srednjem Vzhodu — pomeni za te države več reda in manj demokracije. Njihovi predniki so bili navadno bolj demokratični v formi kakor v praksi, novi vojaški vodje pa se proglašajo za prehodne.

Indija: Ljubimkanje s komunizmom je Nehru silno škodovalo na ugledu in proti njemu polagoma nastaja opozicija, proces, ki bo končno koristil Indiji v iskanju njegovega naslednika, kljub temu, da je Nehru bil dejansko tisti, ki je organiziral in dal vzgon temu številnemu narodu.

Rdeča Kitajska: Kljub temu, da je ta država sila, ki se je najbolj boje v Aziji, pa Kitajska izgublja svoj prestiž kot sila, ki jo je treba občudovati. Doživlja težke poljedelske krize, njen krvavi nastop v Tibetu pa je odprl oči Azijcem, česar Madžarska ni storila.

Poleg naštetih je še več drugih faktorjev, na katere je treba računati: eden

Dvoličnost Titove politike

Titov režim ostaja za zahodnjake vedno uganka zaradi dvoličnosti izjav in nastopov tako do Zahoda kakor Vzhoda. Tako na Zahodu sedaj preučujejo dva koraka, ki jih je Titova Jugoslavija storila pretekli teden.

Prvi se nanaša na izjave podpredsednika Titove vlade Rankoviča, ko je napadel Hruščeva zaradi njegovih predlogov o ustanovitvi razorožene cone na Balkanu. Rankovič je dejal, da bi ta ideja že zdavnaj postala stvarnost, če bi bile vse balkanske države tako iskrene o potrebi take cone na Balkanu, kakor je Jugoslavija. “Jugoslavija je edina država na tem področju, v kateri ne bodo nikdar zgrajena raketna oporišča,” je izjavil Rankovič. Prav tako je dejal, da ne verjame, da bi bile nedavne izjave Hruščeva, v katerih se zavzema za ureditev odnosov med Jugoslavijo in njenimi sosedmi, iskrene. Po njegovem mnenju so bile te izjave Hruščeva preračunane taktične poteze.

IZ TEDNA V TEDEN

Na dan neodvisnosti je predsednik Eisenhower naslovil poslanico na Amerikance, ki žive doma in izven domovine. Vse je naprosil naj povsod pojasnjuje velika dela svobode in naj zaupajo v Boga. Končni cilj ameriških prizadevanj je doseči trajen in pravičen mir na vsem svetu. Ameriške vojaške enice v svetu poziva naj bodo ponosne na zgodovinski razvoj svoje domovine, ki je v 138 letih ustvarila industrializirano družbo, ki je pa ohranila vse osebne svoboščine.

Na Kubi se sedanji režim še ni povsem ustalil. V vojski so v zadnjem času izvršili več sprememb ter so odstranili vse častnike, ki niso bili povsem “zanesljivi”. Tako je bil odstranjen tudi letalski major Pedro Diaz Lanz, ker je ponovno kritiziral prijateljsko zadržanje vlade do komunistov in ni odobral, da komunisti lahko širijo svojo ideologijo v vojski. Major Lanz se je skrtil in je verjetno pobegnil v Severno Ameriko. Razen njega so odstranili še 30 višjih častnikov. Policija je pa objavila, da je odkrila novo zaroto proti Fidelu Castru in njegovi vladi. Proti sedanjemu režimu so se v zadnjem času že tudi pojavili oboroženi oddelki v provinci Pinar del Rio.

Dominikanska republika je pred Organizacijo ameriških držav obtožila Kubo in Venezuelo, da pripravljata vojno proti njej. Po zatrjevanju dominikanskega predstavnika je na Kubi že pripravljenih dobro oboroženih 3.000 mož ter

Dan argentinske neodvisnosti

9. julij je praznik argentinske neodvisnosti. Slavili ga bodo po vsej deželi, glavne slavnosti bodo pa v Bs. Airesu. V katedrali bo slovesna zahvalna maša. Navzoči bodo najvišji drž. predstavniki s predsednikom dr. Frondizjem na čelu, cerkveni dostojanstveniki in člani diplomatskega zbora.

Po zahvalni maši bo na Majskem trgu velika vojaška parada, pri kateri bodo sodelovale enote vseh vrst argentinskih oboroženih sil. Med temi bo tudi posadka letalonosilke Independencia, ki je sedaj prvokrat priplula v buenosairesko pristanišče.

Proslavi dneva neodvisnosti se pridružujejo tudi slovenski naseljenci v Argentini. Iskreno prosijo Boga, naj bi s svojim blagoslovom podpiral prizadevanja odgovornih mož, da bi ljubezen, medsebojno razumevanje in spoštovanje združilo vse sinove te velike in bogate dežele, da bi v svobodi in demokraciji lahko gradili naprej še lepšo bodočnost domovini in sebi.

teh je problem, ali je Zahod dovolj oborožen, da ne bi dal skušnjave Moskvi za napad, drugi pa ta, ali je Zahod, v njem pa USA, dovolj pripravljena na vodstvo svobodnega sveta v gospodarskih, političnih in morebiti vojaških spopadih, ki se bodo še vrstili na svetovni pozornici v prihodnjih mesecih in letih.

Na konferenci v Ženevi, ki se bo znova začela 13. julija, se bo začelo odvijati novo poglavlje v reševanju teh problemov.

Na drugi strani pa so v Beogradu objavili, da se bodo prihodnji teden začeli v Jugoslaviji finančni razgovori z ZSSR, ki jih bo vodil za Kremelj sovjetski veleposlanik v Beogradu. Razgovorov se bodo udeležili tudi trije sovjetski finančni strokovnjaki.

Pričakujejo, da bo prišlo do novih posojil ZSSR Jugoslaviji. Kakor znano, je ZSSR meseca maja lanskega leta ustavela vsa posojila Jugoslaviji prav v trenutku, ko se je med sovjetskimi sateliti vršila najsilovitejša kampanja proti Titovemu režimu.

Na razgovorih bodo razpravljali tudi o načinu jugoslovenskih odplačil ok. 100 milijonov dolarjev, ki so jih Jugoslovanski komunisti že porabili na račun sovjetskih posojil. Jugoslovanski komunisti nameravajo na razgovorih tudi zahtevati odškodnino v višini 90 milijonov dolarjev za škodo, ki da so jo utrpeli zaradi odpovedanih sovjetskih posojil.

tudi 25 venezuelskih letal za napad na Dominikansko republiko. Vladi USA in Vel. Britanije sta sklenili, da državam v karibskem področju ne bosta prodajali orožja.

V bližini brazilskega otoka Fernando de Noronha, na katerem ima ameriška vojska opazovalno postajo za vodene raketne izstrelke, so enote brazilske mornarice z radarjem ugotovile tujo podmornico. Brazilske podmornice so jo zasledovale, nazadnje so pa objavili, da “ni bilo primerne trenutka”, da bi nanjo sprožile torpeda.

Zvezna nemška republika ima novega predsednika. Na sestanku zveznih poslancev in predstavnikov pokrajinskih parlamentov je bil dne 1. julija v Zahodnem Berlinu izvoljen za Heussovega naslednika ing. Heinrich Luebke, Novi nemški predsednik je inženir agronomije, star 64 let, član krščanske demokracije in je bil doslej 6 let minister za poljedelstvo. Za protikandidata je imel socialista Karla Schmida in liberalca Maksa Beckerja. Ing. Luebke je bil pri drugem glasovanju izvoljen s 526 glasovi.

Papež Janez XXIII je zvišal plače vaticanskim uslužbencem. Pri nižjih uslužbencih povišanje dosega 100%. Pod sed. papežem so vaticanski uslužbenci kmalu po njegovi izvolitvi dobili še po eno plačo v priznanje za povečano delo ob volitvi novega papeža.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Naš ponos

Slovenci smo najmanjši slovanski narod in eden najmanjših sploh. Vendar se moramo zavedati, da število ni važnost, kadar gre za veličino naroda. Res živimo na točki, kjer se stekajo 3 evropske rase. Na tem nevarnem mestu smo zaradi majhnosti kmalu izgubili svojo narodno samostojnost. Toda narod je obstal; izgubili smo sicer dve tretjini narodnega ozemlja. Tudi ni manjkalo v naši zgodovini junakov, ki so se borili z orožjem, toda njen glavni del zavzemajo duhovni veličani in tvorci narodove kulture.

Tega se moramo vedno in povsod zavedati ne smemo pa pretiravati, kot se rado zgodi. Često zaidemo v pretiravanje, ko vidimo razne pomanjklivosti v deželah, kjer sedaj živimo.

Slovenci se lahko v marsičem ponasamo. Naš ponos pa ne sme biti ekskluziven. Prav lahko se merimo z najkulturnejšimi narodi sveta, mnogo znanstvenikov svetovnega slovesa je dala slovenska zemlja. Naši so bili Gallus-Petelin in škof Slatkonja, ustanovitelj svetovnega zbora Dunajskih pevčkov. V splošni ljudski kulturi smo korakali vzporedno z najboljšimi izobraženimi narodi Evrope in sveta sploh. Po osvoboditvi izpod Avstrije je bilo v Sloveniji samo nekaj nad 10% nepismenih, leta 1931 je padlo število na 5,5%, leta 1937 pa je bilo samo še 1,8% nepismenih.

Toda narodovo življenje se v moderni dobi ne meri samo po velikosti in moči, tudi ne več samo v kulturnem izživljanju, čeprav je to najvažnejše. Moderna doba je doba športa in rekordov in mnogi narodi hlepe največ le za tem. Tudi v športnem življenju smo se Slovenci uspešno uveljavljali in dosegali odlične uspehe. Kdo ne pozna uspehov slovenskih Sokolov na Olimpijadi 1924 in uspehov Orlov leta 1929 v Pragi. Malokdo ali pa morda sploh nihče ne ve, da je slovenska ženska ekipa v hazeni osvojila svetovno prvenstvo.

Smo pa Slovenci tudi prekosili vse ostale narode v gradnji športnih naprav in to brez kakih posebnih državnih podpor. Letos je planiška smuška skakalnica obhajala 25 letnico. Ta športna naprava, ki je bila edinstvena, je še vedno druga največja skakalnica na svetu, ob otvoritvi pa je bila sploh največja. Precej za tem — po petnajstih letih — so zgradili v Kulmu v Avstriji enako veliko skakalnico in še kasneje nekoliko večjo, v Oberstdorfu v Avstriji. Obe pa sta točno na posnetka planiške skakalnice. Planiška skakalnica je presenetila ves svet, bila je najboljša in največja. Načrt inž. Stanka Bloudeka je bil strokovnjakom nerazrešljiva uganaka. Skakalnica je seveda rodila zavist med tujimi smučarskimi zvezami, predvsem pri Norvežanih in tudi Mednarodni smučarski zvezi, to pa predvsem, ker je bila pač največja. Šele l. 1948 je FIS popustila pri prepovedi skakanja na skakalnicah, preko 100 m.

Za gradnjo skakalnice je pripravil načrte inž. Bloudek, z deli pa so pričeli l. 1930. Pri gradnji so porabili 17. vagonov lesa, izkopali 5.800 kub. metrov zemlje in 600 kub. m žive skale... Skakalnica sama ima 155 m višinske razlike. Na raznih prireditvah je bilo na tej skakalnici postavljenih 15 svetovnih rekordov. Zadnji višek je postavil 1948. Švicar Tschann s skokom 120 metrov, sedanji višek 139 m je dosegel Finec Luro 1951 v Oberstdorfu.

Po mnenju inž. Bloudka je meja smuških poletov 160 m, pri čemer bi bila skočna hitrost skakalca 30 m na sekundo. Tudi za tako skakalnico je inž. Bloudek že pripravil načrte in kaj naj bi jo po njegovem mnenju prav tako zgradili v Planici. So pa seveda velike težave — predvsem denarne.

IZ TEDNA V TEDEN

(Nadaljevanje s 1. strani)

Predsednik judovskega vlade Ben Gurion je odstopil. Do krize vlade je prišlo zaradi prodaje orožja zahodnonemški vladi. Ben Gurion je odločno branil prodajo orožja Nemcem, ker da nikakor ne gre zamenjavati dr. Adenauerja s Hitlerjem, levičarski štirje ministri so pa to odločitev vlade napadali.

V Italiji imajo že skoro mesec dni stavko pristaniških delavcev. Sedaj se jim mislijo pridružiti še kovinarji, ki so stavko že napovedali od 10. do 14. t. m.

Po sporazumu med Francijo in Nemčijo je zvezna nemška republika znova prevzela oblast nad vsem sarskim področjem. Zahodni Nemčiji je bilo Posarje priključeno opolnoči v noči od nedelje na ponedeljek.

V Tibetu so komunisti uvedli zloglasna komunistična ljudska sodišča, ki obsojajo na smrt svoje politične nasprotnike. Komunisti so tudi napovedali novo

Dr. Bogumil Vošnjak umrl

Iz Severne Amerike je prišlo sporočilo, da je dne 16. junija 1959 umrl v Rimu zaradi oslabelosti srca v Washingtonu podpredsednik Narodnega odbora za Slovenijo dr. Bogumil Vošnjak. K zadnjemu počitku so ga položili na washingtonskem pokopališču dne 20. junija 1959.

S smrtjo dr. Bogumila Vošnjaka je zapustila slovensko politično in javno življenja odlična slovenska osebnost, mož izrednih sposobnosti, odločne, neupogljive volje do dela za narod, človek izrednega idealizma, ki je spremljal vsa njegova prizadevanja, da bi slovenskemu narodu pomogel do lepšega življenja v družbi ostalih narodov v Jugoslaviji.

Pok. dr. Bogumil Vošnjak izhaja iz odlične narodne družine Vošnjakov v Šoštanj. Njegov stric dr. Jože Vošnjak je bil dunajski državnozbornski poslanec ter med prvimi poborniki slovenskega taborniškega gibanja v letih 1863 do 1886. Na nešteti taborih je tudi nastopal kot ognjevit govornik in narodni buditelj. Pokojnikov oče Mihael Vošnjak je bil prav tako poslanec v dunajskem parlamentu in začetnik slovenskega združnega gibanja med Slovenci. V taki narodno zavedni družini se je leta 1883 rodil dr. Bogumil Vošnjak. Po končani gimnaziji je študiral univerzo od leta 1902 do 1906 na univerzah v Pragi, Gradcu in na Dunaju, kjer je postal doktor prava in političnih ved. V političnih vedah in v ustavnem pravu je nato še spopolnjeval študije pri prof. Juriju Jelineku na univerzi v Heidelbergu. Leta 1908 je študiral še naprej politične vede na vseučilišču v Parizu. Tu je leta 1909 izdal tudi Razpravo o vladi Napoleona I v jugoslovanskih deželah. L. 1908 je bil jugoslovanski delegat na Vseslovanskem kongresu v Pragi. Dve leti pozneje je ustanovil v Gorici prvo slovensko revijo za politična vprašanja "Veda". Leta 1912 je začel predavati na zagrebški univerzi politične vede in ustavno pravo.

Leta 1915 je komaj ušel avstrijski policiji in pobegnil v Švico, od tam v Rim, nato pa v London. Tako je vso prvo svetovno vojno preživel v emigraciji kot član Jugoslovanskega odbora. V imenu tega odbora je kot predstavnik Slovencev podpisal na otoku Krfu dne 20. julija leta 1917 slovito Krfsko deklaracijo.

Velik idealizem pok. Vošnjaka je prišel ravno v emigraciji do vsega izraza. Kot sin premožnih staršev je odšel v inozemstvo s 100.000 zlatimi avstrijskimi kronami. Veliko od tega zneska je pok. dr. Vošnjak dal na razpolago Jugoslovanskemu odboru za njegove potrebe, za izdajanje biltenov, brošur in za potovanja članov tega odbora.

Po vojni je bil leta 1919 glavni tajnik jug. mirovne delegacije v Parizu. Istega leta je bil imenovan za profesorja na novo ustanovljeni ljubljanski univerzi. Tega leta se je tudi poročil z Nado Georgijević (umrla leta 1942). L. 1920 je bil med ustanovitelji Slovenske kmetijske stranke, l. 1921 pa član ustavodajne skupščine v Beogradu. Istega leta je bil tudi imenovan za opolnomočenega ministra in poslanika Države SHS v Pragi. Na tem položaju je ostal do leta 1923. Po vrnitvi v Beograd, je bil v zun. ministrstvu načelnik odelka za trgovinske pogodbe. Od leta 1931-1935 je bil poslanec, v letih 1937-1941 je pa v Beogradu ustanovil "Matično rada" ter izdajal tudi istoimensko revijo.

Med drugo svetovno vojno je živel v Beogradu. Ves čas se je skrival pred nemškimi policijskimi oblastmi, ker je deloval v Mihajlovičevem podtalnem gibanju.

Leta 1945 je pred Titovo OZNO po-

agrarno reformo ter bodo sedaj odvzeli vso zemljo tudi samostanom.

Kitajski komunistični vojaški poveljniki so na zadnjem sestanku sklenili, da je treba obnoviti sovražnosti s kitajskimi nacionalisti v formoski ožini.

Indonezijski Sukarno je razveljavil ustavo iz leta 1950, razpustil parlament in objavil, da velja sedaj zopet ustava iz leta 1945, ki mu daje široka pooblastila.

Etiopski cesar Haile Selasi je bil na obisku pri Naserju, nato pa je odšel v goste še k Hruščevu v Moskvo, kjer je tudi na obisku vietnamski komunistični poglavar Hočiminh.

V Limi v Peruju se je uprla policija. Do upora je prišlo zaradi slabega postopanja častnikov z moštvom, zaradi slabše hrane in oblek. Vojska je upor zadušila.

Anton Segni, predsednik italijanske vlade, bo na povabilo Eisenhowerja septembra obiskal Sev. Ameriko.

begnili. Sredi avgusta je prišel v Rim. Tu je takoj stopil v stik s predsednikom NO za Slovenijo dr. Krekom ter mu postal zvest sodelavec.

Spomladi l. 1946 je bil dr. Vošnjak izvoljen za podpredsednika Izvršnega odbora Slovenske demokratske stranke. SDS ga je tudi delegirala kot svojega zastopnika v Narodni odbor za Slovenijo, kjer je dobil položaj podpredsednika in ga je zavzemal vse do svoje smrti. Še istega leta je dr. Vošnjak odpotoval v Severno Ameriko. V Washingtonu je takoj navezal stike s še živimi člani ameriškega kongresa, ki jih je poznal še iz časov prve svetovne vojne. To so bili vsi ožji sodelavci biv. predsednika Wilsona, s katerim se je pok. Vošnjak osebno poznal in z njim tudi večkrat govoril. Skušal je pri njem doseči čim več razumevanja za slovensko stvar.

Sodeloval tudi s senatorjem Lauchetom in ga sproti obveščal o vsem, kar je zvedel o trpečem narodu doma ter skušal preko njega vplivati na odločilne ameriške može.

Lani poleti je kot svetovalec begunskega odelka v zunanje-političnem odboru senata obiskal slovenske begunce v raznih evropskih taboriščih in hrvatske ter srbske politike. Med njimi je skušal doseči tesnejše sodelovanje.

Bil je delaven do zadnjih dni svojega življenja.

V svojem življenju je pok. dr. Vošnjak napisal nad 30 knjig in brošur v slovenščini, hrvaščini, srbsčini, češčini, nemščini, francoščini in angleščini. Vse te jezike je namreč obvladal v govoru in pisavi. Znal je dobro tudi italijansko. Navajamo samo nekatere: Zapiski mla-

BRALI SMO...

ČAS BEŽI

"Mladinska vez", glasilo slov. mladine v Argentini, je v junijski številki objavila pod gornjim naslovom naslednji poziv slovenskim kulturnikom v svobodnem svetu:

Vam, ki ste rastle in se vzgajali v domovini, ki čutite v sebi še vso silo in lepoto slovenskih navad, pesmi in zemlje, vam, ki zmagujete z glavo, če se nam kdaj zatakne domača beseda — vam kliče: "Čas beži!"

Kraljeval je Samo, kneževal Kocelj, vladali vojvode z Gospe Svete... komaj imena so ostala od nekdanje slave.

Pradedje so se branili pred Turki, se bojevali za staro pravdo... in kaj vemo danes o njih? Malo, bore malo. Pa kako tudi, saj je bilo malo pisanih med njimi.

Dedje so se pod različnimi zastavami potikali širom sveta od Mehike pa do ruskih step. Še njih imen ne poznamo. Komaj vemo, da so bili. Ničesar niso zapisali. Morda so nekateri od njih znali pisati, a opisati ni znal svojih doživljenj nihče.

Očetje so gradili narodu nov temelj, prelivali kri za njegovo svobodo v eni ali dveh vojskah, se bili in umirali v revoluciji, a pisali so malo. In kaj vemo o vsem tem že mi — sinovi?

Mrtvi molče, živi pa ne primejo za pero, kakor da bi še držali stare, prastare navade.

Medtem pa čas beži...

Kako naj ostanemo zvesti narodu, ki molči, se klanjamo spominu junakov, ki jih ne poznamo, občudujemo dejanja očetov, če nam jih ti niso zapustili, da, kako naj molimo k slovenskim mučencem, če o njih ne vemo ničesar!!!

Mar res mislite, da bo čez stoletja vstal čudežen pesnik in opeval to, česar Vi niti niste zapisali niste?

Čas beži in Vaša bo krivda, če ne bo o tem rodu več sledu, kakor ga ni več za onim, ki se je pred stoletji trmasto boril za svoje pravice.

Ljudje iz narodov, ki so bili v vojni premagani, pišejo, ohranjajo spomin na dobo, kakor more storiti to le mekdo, ki jo je doživljal. Kronisti zmagovitih držav se kosajo, kdo bo segel globlje v zakladnico dogodkov tistih let.

Bivši nevtalci brskajo po ropotarnici spominov. Vi pa — ki ste pretrpeli voj-

dega potnika. Na razsvitu, Ustava in uprava ilirskih dežel (v slovenščini in češčini), Študije o problemu jug. narodnega jedinstva, La question de Trieste (1915 med prvo svetovno vojno!), Political and social conditions in sloven lands (London 1916), A bulwark against Germany (London-New York 1918), Les pays de Goritsa (Paris 1919), Poglavje o stari slovenski demokraciji, Kriza suvereniteta i državna vlast u savremenoj državi, V borbi za zedinjeno narodno državo (Ljubljana-Zagreb-Beograd, Pobjeda Jugoslavije, Ob stoletnici Mihe Vošnjaka, Tri Jugoslavije, Dr. Trinajstič, Jugoslovanski odbor in druge.

Smrt dr. Bogumila Vošnjaka je za slovensko politično emigracijo po II. svetovni vojni hud udarec in nenadomestljiva izguba.

Slovenski izseljenci po svetu, pa tudi vsi svobodoljubni Slovenci, Hrvati in Srbi doma, bodo zaslužnega slov. moža in neprestanega zagovornika za pravo skupno domovanje vseh jugoslovanskih narodov v svobodi, enakopravnosti in medsebojnem spoštovanju ohranili v trajnem in hvaležnem spominu.

Za pokoj duše dr. Bogumila Vošnjaka je bila v soboto 4. julija ob 12. uri maša zadržana v Slovenski kapeli v Buenos Airesu. Opravil jo je direktor slov. dušnih pastirjev g. Orehar ki je nato ob asistenci g. župnika Gregorija Malija izmolil molitve Reši me. Maše zadržane so se udeležili vsi v Argentini živeči člani Narodnega odbora ter drugi rojaki.

Člani Narodnega odbora za Slovenijo, živeči v Argentini, so se po maši zadržani zbrali na žalni seji v počastitev spomina dr. Bogumila Vošnjaka, podpredsednika Narodnega odbora. Sejo je začel in vodil dr. Celestin Jelenc. V spominskih govorih je bilo poudarjeno, da smrt dr. Vošnjaka ne pomeni le težko izgubo za Slovensko demokratsko stranko, ampak za vse demokratske stranke v izseljenstvu. Posebno pa je bilo poudarjeno, da naj vztrajnost in delavnost ter neizmerni idealizem pokojnega Vošnjaka bodo vsem za vzgled. Lahko trdimo o njem, da ni prenehal z delom do zadnjega diha.

BRALI SMO...

ČAS BEŽI

no in mir, zmage in poraze, počestne umore in požige vasi, taborišča smrti, beg in izjaje, — Vi molčite!

Doživeli ste krimske jame, kočevske gozdove, stali pred puškami, umirali od lakote, gledali smrti v oči — pa se ne drznete stopiti v vrste tistih, po katerih bo zgodovina sledila Vaš rod.

Če je tako — s kakšno pravico potem obsojate nas, če si ne vemo pomagati sredi med preteklostjo, katere veličino slutimo, in sedanostjo, ki nas vabi?

Naša edina vez z domovino ste in zato Vas rotimo: Ne odlašajte! Sežite že vendar po peresih in ohranite nam in narodu sliko svoje dobe in svojih doživljenj. Ne dopustite, da odmrje z vami spomin na dogodke Vašega časa!

Pohitite, kajti vam kakor nam čas beži!!

KOROŠKA

Koncem maja je bil mladinski dan pliberške dekanije pri Božjem grobu, eni najlepših točk v Podjuni. Kot uvod v mladinski dan je bil blagoslov motornih vozil mladine. Vse polno teh vozil se je zbralo pred novo šolo; obred je opravil mestni župnik Alojzij Kulmež. Sledila je v cerkvi sv. maša, lep in aktualen govor je ved. mašo imel prof. Silvo Mihelič. Po maši je pred cerkvijo šmihelska mladina pod vodstvom M. Šadjaka zapela več pesmi in uprizorila kratko igrice "Vrtinar, ki se je smrti zbal". Šmihelska dekleta so v narodnih nošah izvedle vrsto rajalnih nastopov s pesmijo. Prireditve je zaključila pesem "Njav čez izaro", nato pa so se udeleženci z motornimi vozili odpeljali do Nončne vasi in v Marijini božjepotni cerkvi s šmarnicami zaključili mladinski dan.

Tudi Rožani so pripravili mladinski dan na Macnu. 24. maja se je zbralo na tem idiličnem razglednem kraju nad 400 deklet in fantov iz boroveljske dekanije. Dopoldne se je pričel mladinski dan s sv. mašo, pridigal je župnik Brunnik, popoldne pa je bila lepo uspeša kulturna prireditev z bogatim sporedom. Govorom in pesmim fantov so sledili narodni plesi in simbolična rajanja deklet. V drugem delu kulturne prireditve pa so Selani v režiji kaplana Ivana Matka podali misterij o sveti maši.

ARGENTINA

Vlada napoveduje obrambo ustavnega reda

Po ostavki gen. Pacheca je bil za drž. tajnika za vojsko imenovan stari vpokojeni general Elbio C. Anaya. Na ta položaj je bil imenovan zaradi ugleda, ki ga uživa še vedno v vojski. Ob njegovem imenovanju je vlada izdala poslanico na oborožene sile. V njej omenja ostavko prejšnjega drž. tajnika za vojsko, njegove zasluge za državo v težkih časih, imenovanje novega tajnika. Zatem omenja dogodke, pri katerih je sodelovala vojska med revolucijo leta 1955 in predajo oblasti svobodno izvoljenim ustavnim oblastem leta 1958 Navaja, da so po nastopu izvoljenih ustavnih oblasti vsi dogodki revolucionarne vlade prešli v presojo zgodovine. Sedaj ima besedo ljudstvo, ki lahko delo vlade sodi pri volitvah in preko poslancev v narodnem kongresu. Nastop vojske opravičuje samo kaka diktatura, ki narodu povsem omejuje ustavne pravice ter izključuje sleherno možnost volitev. V Argentini je sedaj popolna svoboda. Povsem nemoteno delujejo zakonodajna, izvršna in sodna oblast in tisk je svoboden. Država sedaj potrebuje mir. Sedanja časa zahteva delo v okviru zakona. Oborožene sile, ki so čuvarji narodne neodvisnosti, zagotavljajo tudi red in javni mir. Sedanja trenja v vojski, pa naj bi bila še tako opravičena, izkoriščajo neprijatelji države. Vojaški predpisi so za postopanje v takih primerih jasni. Kdor se jih ne drži, na grob način krši vojaško disciplino in spravlja državo v nevarnost, ker povzroča zmedo in anarhijo. Na osnovi vsega tega vlada odločno poudarja, da bo z vsemi sredstvi branila ustavni red in bo nastopila proti tistim, ki bi ga skušali prevreči.

Ta sklep vlade je sporočil v narodnem kongresu tudi notr. min. dr. Vitolo. V poslanski zbornici je bila zadnje dni prejšnjega tedna dvanajsturna debata o polit. položaju v deželi. Opozicijski ljudski radikalni poslanci so ponavljali zahtevo, naj bi predsednik republike odstopil. Vladni intransigenti poslanci so z vso odločnostjo zavračali tako zahtevo ter opoziciji očitali, da je s svojim nepomirljivim zadržanjem tudi sama v znatni meri pripomogla k sedanjemu stanju v državi. Vladni poslanec Domingorena je celo trdil, da za sedanji dogodki v Argentini stoji element, ki branijo angleške, sovjetske in brazilske koristi proti sed. severnoamerikemu vplivu v Argentini.

Predno so sejo v soboto zjutraj prekinili, je govoril notr. min. dr. Vitolo. V pregledu dogodkov od nastopa sed. vlade leta 1958, je povedal, da doslej še nobena argent. vlada ni zavedala na take težave kot ta. Proti njej se začeli kmalu nastopati posebni odbori za razširjanje netočnih in vznemirljivih novic. Ne prestanto so bili na delu elementi za povzročanje zmede in neredov ter atentatov. Navaja dalje poizkuse za pridobitev vojaških osebnosti za upor. Za zadnje dogodke v argent. vojski pravi, da so pripravo za upor. V zvezi s tem omenja generale Ossorio Arano, Labayru-a, Bonnacarrere, Toranzo Montera in Cabanillas-a, polkovnike Fernandez-a, Suarez-a in Cabanillo, majorja Vejo in kapetana Mingotija. To so samo osebnosti, ki so znane iz revolucije leta 1955. Navedeni vojaški poveljniki so skušali pridobiti za upor korbosko garnizijo, pa je za svoj podvig niso mogli pregovoriti. Min. dr. Vitolo je napovedal, da bo vlada z vsemi sredstvi branila ustavni red. Povedal je tudi, da je proti navedenim vojaškim osebnostim že izdala zaporno povelje.

Med tistimi, ki so v zadnjem času postavili zahtevo, naj bi predsednik odstopil, je bil tudi podpredsednik revolucionarne vlade admiral Rojas, med tem, ko je predsednik revoluc. vlade gen. Aramburu ponovno dal izjavo za ohranitev ustavnih oblasti. Zaradi gornje Rojasove izjave ga je v parlamentu več vladnih poslancev napadalo. Poslanec Galeano mu je pa poslal brzojavko, v kateri pravi, da "nima moralne kvalitete, da bi presojal delo katerekoli vlade, ker je bil lakaj Perona in njegove žene". Admiral Rojas je poslanca pozval, naj svojo trditve prekliče, Galeano pa je odgovoril, da ne prekliče nobene besede. Zaradi tega ga je Rojas pozval na dvoboj. Kor je v Argentini dvoboj prepovedan, so bile priprave zanj v največji tajnosti. Izvršil se je v bližini Bs. Airesa in je bil že končan, ko je policija prišla tja z namenom, da ga prepreči. Pri dvoboju sta Rojas in Galeano po dogovoru oddala po dva strela iz razdalje 20 korakov. Oba sta ostala neranjena. Dvoboj je pa v resni politični pavnosti vzbudil veliko raznih komentarjev.

Novice iz Slovenije

Jože Gostič, znani slovenski operni pevec, rojen na Homcu pri Kamniku, je obhajal letos 30 letnico svojega umetniškega udejstvovanja. V proslavo tega jubileja je bila 6. junija v zagrebški operi slavnostna predstava opere Andrea Chenier. Naslovno vlogo je pel slavljencec z velikim uspehom. Jože Gostič je v tridesetih letih nastopal predvsem v ljubljanski operi — kjer je svojo umetniško pot začel — in zagrebški, pa tudi v beograjski. Pri gostovanjih v Italiji in Avstriji, je zlasti na dunajski državni operi dosegal lepe uspehe.

V Beogradu so za 40. letnico ustanovitve jug. komunistične stranke imeli razstavo fotografij in dokumentov iz delovanja kom. stranke v tem razdobju. O tej razstavi je poročevalc v biv. Slov. poročevalcu zapisal tudi tole ugotovitev: "Internacionalizem je bil vedno sestavni del delovanja KPJ. Med španskimi borci je bilo 1500 Jugoslovancev, ki so se borili v mednarodnih brigadah pri obrambi španske republike, v oktobrski revoluciji jih je sodelovalo 40.000. Nekaj študent je bil prvi tuji prostovoljec v kitajski vojni. Brez števila je takih in drugačnih dokumentov, ki zgovorno pričajo novim generacijam o socialističnem internacionalizmu naše partije". Doma so pa komunisti ljudstvu venomer zatrjevali, da se bore za njegovo svobodo in za njegove lepše čase, v resnici je pa vedno bilo tako, kakor sedaj sami odkrito priznajo, da je šlo vse njihovo stremljenje vedno samo za zmago svetovnega komunizma.

CK Zveze komunistov Jugoslavije je na slavnostni seji za 40. letnico obstoja te stranke sprejel sklep, da bodo v proslavo te obletnice izdali celotna dela Karla Marksa, Friedricha Engelsa in Vladimirja Iljiča Lenina. Vsem trem bodo v Beogradu postavili tudi spomenike. V Beogradu bodo postavili tudi spomenik zmagi "socialistične revolucije" in odprli muzej "revolucije jugoslovanskih narodov".

Zveza društev arhitektov Jugoslavije je organizirala, Društvo arhitektov Slovenije pa izvedlo razstavo sodobne jugoslovanske arhitekture. Razstava je namenjena inozemstvu. V začetku maja so jo odprli v Oslu na Norveškem, v drugi polovici maja je bila v Kopenhagenu na Danskem, v začetku junija pa v Stokholmu na Švedskem.

Narodna galerija v Ljubljani je v počastitev 70 letnice kiparja Ivana Napotnika priredila retrospektivno razstavo kiparjevih del. Ivan Napotnik je slavil 70 letnico že lani. Za ta njegov življenjski jubilej je bila razstava nekaterih njegovih del v njegovem rojstvem kraju Šoštanju.

Dijaki klasične gimnazije v Ljubljani

ni so pod vodstvom svoje profesorice Marije Sajatove dva večera igrali v francoščini Molierovo komedijo "Zlahtni meščan".

V Ljubljani je bila maja meseca VII. mednarodna razstava umetniške fotografije. Pod pokroviteljstvom Mednarodne zveze za umetniško fotografijo jo je priredila Foto in kinozveza Jugoslavije odnosno Slovenije. Petčlanska komisija je za razstavo odbrala od 2340 slik za črno-belo fotografijo 627 avtorjev iz 23 držav 259 fotografij 171 avtorjev, od 98 barvnih fotografij 31 avtorjev pa 25 del 16 avtorjev.

V Mariboru bodo letos velike slavnosti za stoletnico, odkar je škof Martin Slomšek premestil sedež lavantinske škofije iz št. Andraža na Koroškem v Maribor. V ta namen popravljajo tudi veličanstvo gotosko stolnico. Da bi sedanjim komunistični oblastniki ljudem pokazali, da niso "proti veri", je izvršni svet LRS odobril iz republiških proračunskih rezerv dodatni kredit 4 milijone dinarjev za gradbena dela na mariborski stolnici.

Izvršni svet LRS je ustanovil urad za manjšinska vprašanja. V njegovo pristojnost spadajo vsa manjšinska vprašanja na področju LRS.

"Izbor slovenske socialne poezije med dvema vojnama" je naslov knjigi, ki je izšla v Ljubljani. Uredil jo je Franček Bohanec. V njej je objavljenih 12 pesmi Toneta Seliškara, 13 Srečka Kosovela, 4 Iga Grudna, 2 Mirana Jarca, 10 Mileta Klopčiča. S svojimi pesmimi so v knjigi zastopani še Cene Vipotnik, Fran Albrecht, Pavel Golja, Karel Širok, Ivo Brnčič, Vinko Košak, France Kožar in Tone Čufar.

Umrli so v Ljubljani: Viktor Kukovec, Avgust Brič, tehnični referent podjetja AGROTEHNIKA, Anton Hrovat, mesarski mojster, Marija Rupnik, Vinko Arhar, Ivo Ambrož trg. sotrudičnik, Anka Vončina, roj. Janušič, Slavko Marn, uslužbenec podjetja SILVA-PRODUKT, Evalija Baloh, roj. Pisknik, Neža Vidmar, upok. Tob. tovarne, Frančiška Jež, Ivan Zajc, posestnik in prevoznik ter Edvard Salom, komercialist v Kranju, Mihael Črnilec, čevljarški mojster v Naklem, Marija Holy v Brežicah, Marija Križnik na Vrnskem, Frančiška Hribar, roj. Dimnik v Vevčah, Viktor Baebler, trgovec v Trstu, Dominik Lapanja, uslužbenec podjetja Celuloza v Medvodah, Janez Bogataj iz Ledine nad Idrijo, Marija Voljč, roj. Petkovšek na Vrhniki, ing. Stanislav Bokszeanin, svetnik tehničnega oddelka tovarne za dušik v Rušah, Cilka Virant, roj. Šričar, vdova Valenčič v Zalcu, Meri Hostnik v Piranu in Franc Škrlep, posestnik iz Depale vasi pri Domžalah.

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Poet med nami

je bil naslov 4. kulturnemu večeru Slov. kult. akcije, ki ga je pripravil gledališki odsek. Bil je v soboto 4. t. m. ob 19. uri v dvorani kolegija Franciškanskih misijonark Marijinih, Arroyo 909, Bs.

8. redni letni občni zbor SPD Bariloče

Slovensko planinsko društvo Bariloče, ki se je pred osmimi leti izoblikovalo kot razborita plezalska družba, je že pred časom postalo predstavniško društvo bariloških Slovencev in vrši v skromni meri — kot je to pri omejenem številu slovenske bariloške kolonije mogoče — tudi kulturne in družabne funkcije.

Osmi redni letni občni zbor se je vršil 20.6.1959. Ob začetku se je predsednik dr. Grzetič spominjal obeh članov, ki sta preminula v preteklem poslovnem letu: Slavka Bavdača in ge. Ičke Omerzujeve. Nato je predlagal pozdravna pisma škofu dr. Rožmanu, bratskemu SPD Buenos Aires in Društvu Slovencev, kar je bilo z odobravanjem sprejeto.

Iz poročila blagajnika je razvidno, da je društvo v preteklem letu vsa razpoložljiva sredstva vložilo v Planinski stan.

Predsednik je navedel opravljene planinske vzpone, družinski izlet na Lago Gutierrez, slovenske smučarske tekme, pri katerih je zmagal Slavko Bavdač in udeležbo naših smučarjev na argentinskem državnem prvenstvu. Povedal je, da je bila v stanu dokončno urejena notranjost: napravljen je bil strop (vse delo so opravili člani brezplačno), stene so bile ometane in pobarvane.

Pri razgovorih o bodočem delu so člani povdarjali, da je stan v glavnem dograjen in da bo društvo v bodoče posvečalo posebno pozornost notranji ureditvi, nabavi potrebščin za družabne prireditve in podobnim vprašanjem. Za postavitev nujno potrebnih vodovodnih naprav so v sedanjih draginji razpoložljiva sredstva premajhna. Zato je bilo soglasno sklenjeno predlagati buenosaireski sekciji naj poskuša prodati zemljišče v Barrio Mallin, ki je za društvo brez vsake koristi in ni nobenega izgleda, da bi v neki dosegljivi bodočnosti čemurkoli služilo. Iz ikupička za to zemljo bi Stan dokončno uredili in obe sekciji bi se potem lahko posvetili novim nalogam.

Slednjic je bilo sklenjeno, da se zaradi splošnega dviga cen zviša članarina s 1.1.1960 na \$ 10.— mesečno.

Pri volitvah je bil izbran za predsednika naš najpoznanejši gornik Dinko Bertonec, ki se je pred nekaj meseci vrnil z Antarktike. Ostali člani odbora so naslednji člani: tajnik Vojko Arko, blagajnik Blaž Razingar, gospodar Milan Godec, kulturni referent: Mojca Grzetič, odborniki: dr. Lojze Grzetič, Jože Polegec (oskrbnik stana), Ivan Aršek in Peter Aršek. Nadzornika: Janko Habljan in France Jerman.

G. direktor Anton Orehar — srebrnomašnik

V nedeljo dne 12. julija bo v Buenos Airesu lepa slovenska cerkvena slavnost. V župni cerkvi pri Sv. Juliji, A. B. Alberdi 1195, bo imel ob štirih popoldne srebrno mašo direktor slovenskih dušnih pastirjev v Argentini g. Anton Orehar, zvečer istega dne mu bodo pa v Slovenski hiši izrekli čestitke k srebrnomašniškemu jubileju predstavniki slovenskih društev in organizacij.

Srebrnomašnik g. Orehar se je rodil v Predosljah pri Kranju dne 12. junija 1910. leta. V družini je bilo 9 otrok. Med temi je bil jubilant najmlajši. Ljudsko šolo je obiskoval v domačem kraju, gimnazijo pa vsa leta v Kranju. Končal jo je z maturo leta 1929. V ljubljansko semenišče je vstopil isto leto. Bogoslovne študije je končal na ljubljanski teološki fakulteti leta 1934. Dne 8. julija istega leta, ga je posvetil v duhovnika ljubljanski škof g. dr. Gregorij Rožman. Prvo kaplansko službo je nastopil isto leto v Mengšu, kjer je deloval štiri leta. L. 1938 je bil prestavljen za kaplana v št. Vid nad Ljubljano. Tu je ostal dve leti, ko je bil imenovan za stolnega vikarja v Ljubljani. Na tem položaju je ostal vse do odhoda v begunstvo in emigracijo maja meseca leta 1945. V Ljubljani je tudi položil izpit za profesorja verouka na gimnaziji. Poučeval ga je na Trgovski šoli in na ženski gimnaziji na Poljanah v Ljubljani. Na vseh svojih službenih mestih se je poleg dušnega pastirstva udejstvoval tudi v katoliških mladinskih in prosvetnih organizacijah, zlasti v št. Vidu, kjer je imel za predstojnika neumornega javnega delavca dekana Zabreta.

Begunska leta je preživel v Italiji, kamor je prišel z večino slovenskih beguncev iz Koroške leta 1945. Že v taborišču Monigo pri Trevisu je za slovenske begunce prevzel dušnopastirsko službo ter jo je potem opravljal vsa begunska leta v taborišču štev. 9 v Serviglianu, zatem pa po premetitvi tega taborišča v Senigallio tudi v tem mestu. V begunskih taboriščih je z ostalimi slovenskimi begunci delil vsa ponižanja, ki so jih spremljala na begunski poti. Leta 1948 je odšel v Argentino. V Buenos Airesu je prišel dne 1. aprila 1948.

Po prihodu v novo deželo je prav tako organiziral dušnopastirsko službo za nove slovenske naseljence ter se od vsega početka udeleževal dela v slovenski predstavniški organizaciji Društvo Slovencev ter ostalih društev. Že leta 1949 je vstopil v uredniški odbor verske revije

ša Zajc Smersujeva, Nikolaj Jeločnik, Maks Nose in Jože Rus s Prešernovimi pesnitvami prikazali velično slovenskega pesniškega genija v treh dejanjih: Jutru — Poldnevu in Večeru. V Jutru so bile podane pesnikove razpoloženske, šaljive in zbadljive pesmi, pravljica, bajka in njegova balada. V polnosti njegove ustvarjanja v Poldnevu je bil prikazan Sonetni venec. V tretjem dejanju Večeru pa Soneti nesreče, uvod v Krst pri Savici in Zdravica", ter nesmrtna poslanica Slovincem in "vsem narodom, ki hrepene dočakati dan".

Večer, ki je bil v priredbi in režiji Nikolaja Jeločnika, šcensko pa arh. Marijana Eiletza, je lepo uspel ter je bil umetniški užitek za številne rojake, ki so se ga udeležili.

V Jugoslovanskem domu v Dock Sudu je bila v soboto 4. t. m. proslava Vidovega dne. Na sporedu so bili med drugim narodni plesi ter alegorična slika. Slavnostni govor o pomenu Vidovega dne je imel starešina Sokola Matej Veza. Po izvršenem sporedu je bila družabna prireditev s plesom.

Šahovski turnir

Pri nadaljevanju šahovskega turnirja za pokal "TATRAN" je slovenska reprezentanca premagala ukrajinsko z rezultatom 3:1, s slovaško pa je remizirala 2:2. Tako se je turnir končal z naslednjim rezultatom: SKAD 12 točk, SAUS (Ukrajinci) 8 1/2, UEAE (Slovaki) 3 1/2.

Slovaški akademiki so dne 21. junija kot slovesen zaključek šahovskega turnirja priredili čajanko ter na njej izročili krasen pokal šahistom Slov. kat. akad. društva. Predstavniki slovaške delegacije František Dudač je slovenske akademike pristržno pozdravil, poudaril važnost sodelovanja in medsebojnega spoznavanja, jim čestital k doseženim uspehom ter jim med splošnim aplavzom izročil pokal.

V imenu slovenskih akademikov se mu je za prejeti pokal zahvalil Jože Bajlec, prav posebno pa še za izredno gostoljubnost, s katero so jih Slovaki vedno sprejemali v svojem domu.

je Duhovno življenje in postal tudi član konzorcija te revije, ki mu je predsedoval g. Janez Hladnik. Po vstopu g. Oreharja v uredniški odbor in konzorcij Duhovnega življenja je začel izhajati kot priloga te revije verski tednik Oznanilo. Prva številka je izšla 31. julija 1949. Po imenovanju g. Janeza Hladnika za župnika župnije sv. Jožefa v Lanusu je g. Orehar leta 1950 postal predsednik konzorcija Duhovnega življenja.

Ko je bila izdana papeška enciklika Exul familia, s katero je bila urejena dušnopastirska služba za naseljence posameznih narodnosti v raznih državah, je bil g. Orehar dne 5. decembra 1953 imenovan za direktorja slovenskih dušnih pastirjev v Argentini. Ta položaj zavzema še danes. Poleg dušnega pastirstva je jubilant vsa leta posvečal skrb in delo raznim verskim društvom in organizacijam. Tako zlasti Katoliški akciji, pri kateri je vsa leta glavni asistent. Vso pozornost je poklanjal vedno tudi Slovenski dekliski organizaciji, pri kateri je od ustanovitve duhovni vodja. Na njegovo pobudo se je dalje osnovala in organizirala dobrodelna organizacija Vincencijeva konferenca, ki skrbi za potrebne in reveže med slovenskimi naseljenci.

Največje delo srebrnomašnikovo med slovenskimi naseljenci v Argentini je pa njegova osebna akcija za nakup slovenske hiše na Ramon Falconu v Buenos Airesu. Akcije za slovensko hišo v Buenos Airesu se je lotil leta 1954. Za njeno izvedbo je imenoval tudi poseben odbor. Dne 5. julija 1954 je bila pod-

Osebnosti

Družinska sreča. V Palomarju je družino Ivana Žefrana in njegove žene ge. Ane, roj. Makovec osrečila hčerka prorojenka. Dne 20. junija je bila krščena na ime Marija Kristina. Krstil jo je župnik Gregor Mali, botra sta pa bila materin oče Franc Makovec, ugledni slovenski staronaseljenec iz Montevidea v Uruguaju in njegova žena ga Ana. Ker pa botra ni mogla priti osebno h krstu svoje vnukinje, jo je nadomestovala pri krstu njena nečakinja visokošolka gđ. Angelca Zupančič. Srečni družini naše iskrene čestitke.

RAMOS MBUIA

V nedeljo 5. julija t. l. ob 16. uri smo imeli v župni cerkvi mašo po vzhodnem obredu. Opravil jo je naš rojak dr. Pavel Krajnik, med mašo je pa pel staroslovenske cerkvene pesmi zbor slovenskih bogoslovcev iz Adroguaja. Po maši je imel dr. Krajnik v župnijski dvorani predavanje o vzhodnem vprašanju s skioptičnimi slikami.

SAN JUSTO

"Naš Dom" je v nedeljo dne 28.6.59 svoje prijatelje kegljave prijetno presentil. Na lepem novourejenem kegljišču je pripravil nagradno tekmovalje posameznikov z gumijastimi krogli, katero je po več kot enoletnem prizadevanju dobil iz domovine. Tekmovalcey je bilo veliko število, nekaj zaradi lepih nagrad, nekaj zaradi zabave, mnogi pa so se prijavili zaradi radovednosti, da so poizkusili krogle. Tekmovalje se je pričelo ob 10. uri dopoldne in je trajalo vse dan do 20. ure zvečer. Bilo je zelo zanimivo, proti koncu tudi zelo napeto, saj sta se za prvo mesto borila dva tekmovalca oba s 17 podrtimi keglji, za tretje mesto pa trije s 15 podrtimi keglji. Končno je prvo mesto zasedel g. Franc Močnik. Za nagrado je dobil lepo moško zapestno uro. Drugo mesto je zasedel g. Tone Urbančič, tretje pa g. Ivan Polanc. Da so tekmovalci mogli zdržati vse dan jih je g. Cestnik zakladal z domačimi krvavicami in pečenicami, gostilna pa z dobrim vinom, in ker je bil dan bolj hladen, tudi z žganimi pijačami, ta-

Vsak teden ena

SLADKO JE VINCE...

Sladko je vince iz trške gorice, lepo rumeno barvo ima.

Tako, tako, bratec moj, s sladkim vincem me napoj, potlej pa ostaneš prijateljček moj!

pisana kupna pogodba za stavbno parcelo na Ramon Falconu v Bs. Airesu na kateri stoji sezidana večja hiša, katero je od leta 1949 imelo v najemu Društvo Slovencev.

Na stavbni parceli je v načrtu zgraditev velike dvorane in tudi kapele. Tega načrta doslej še ni bilo mogoče izvesti, pač pa so na Ramon Falconu za sedaj postavljeni leseni prostori za Društvo Slovencev, Dušnopastirsko pisarno, dvorano, kapelo, uredništvo ter upravo Svobodne Slovenije, Duhovnega življenja ter Oznanila in za ostala društva ter organizacije.

Na predlog širšega odbora Slovenske hiše je bila julija leta 1955 ustanovljena tudi hranilno podporna ustanova bratske vzajemnosti "Čebelica". Ker je Čebelica ustanova slovenskega dušnega pastirstva v Argentini, imenuje odbor za dobo enega leta direktor g. Orehar.

Srebrnomašniški jubilej bo g. Orehar praznoval sredi dela in načrtov, ki jih ima za ohranitev verskega in narodnega čuta med slovenskimi naseljenci. Med glavnimi je brez dvoma izvedba načrtov za zidavo dvorane v Slovenski hiši, in zidanih prostorov za vsa osrednja slovenska društva in organizacije ter za uredništva in uprave slovenskih listov. Prav tako večje zidane kapele, ki bo pa lahko poleg slovenskim rojakom služila tudi domačinom, ker v bližini Ramon Falcona ni nobene večje kapele.

K srebrnomašniškemu jubileju g. direktorju Oreharju poleg slovenskih rojakov iskreno čestita tudi Svobodna Slovenija. Obenem s čestitkami mu izreka zahvalo za vse, kar je storil najprej za slovenske begunce v Italiji nato pa za slov. naseljence v Argentini, da bi jim olajšal trdote življenja in življenjskih udarcev v tujem svetu ter jim dal možnost, da si lahko v Slovenski hiši ustvarijo košček domovine. Boga pa prosimo, naj mu podeli še veliko let življenja v zdravju in moči, da bi se lahko še naprej posvečal verski službi med slovenskimi rojaki ter med njimi še naprej z vsvo menom budil verski in narodni čut, ter jih tako ohranjal v zvestobi do Cerkve in do slovenskega naroda.

ko, da je dan, kljub izredno slabemu vremenu potekel v prijetno zadovoljstvo prirediteljev in udeležencev.

SAN MARTIN

Prva obletnica smrti svetnika Škulja. Dne 22. julija lansko leto je nenadoma ugasnilo življenje našega župnika in neutrudnega javnega delavca svetnika Karla Škulja. Vsi se dobro spominjamo veličastnega pogreba, ki so mu ga pripravili slovenski rojaki. Danes pokojni svetnik telesno ni več med nami, živi pa med nami njegov duh, spomin na njegovo dobroto, delo in očetovsko besedo.

Ob prvi obletnici smrti se ga bomo spominjali v molitvi pri maši ter bomo obiskali njegov grob na šmartinskem pokopališču. Obisk groba bo v nedeljo, 26. julija po maši. Vabimo vse rojake iz San Martina, da se nam pridružijo.

VILLA TESEI

Slovenski tečaj "Narte Velikonja" v Villa Tesei se je pričel 21. febr. t. l. Vršil se vsako soboto v prijazni hiši g. Mirka Kunčiča. Vsakih 14 dni poučuje č. g. Stanko Škrbe verouk od 15,30 do 17,30, izmenjaje vsakih 14 dni pa poučuje druge predmete učiteljica gđ. Katica Kovač od 9,45 do 11,45. Tečaj obiskuje 29 otrok, in sicer 10 dečkov in 19 deklic. Otroci so razdeljeni v 4 skupine: začetnike, nižjo, srednjo in višjo skupino. Začetniki: Mazora Martin, Ogar Mirko in Tonček, Vovk Tomaž, Kunčič Polonca, Pristovnik Lučka, Šušteršič Andreja in Lučka, n. sk.: Horvat Jožko, Kunčič Andrej in Gregor, Boh Helena, Mazora Marjetica, Pristovnik Silva, Štefancič Fanika, Šušteršič Irena in Vovk Agica, sr. sk.: Boh Lojzek, Simičič Rudi, Pristovnik Nina, Štefanič Zinka in Vovk Zinč, v. skup.: Kunčič Janez, Boh Anica, Horvat Mihaela, Pristovnik Jana, Simičič Mirica, Štefanič Marjanca in Vovk Anica. Tudi ta tečaj ima letos več otrok, lani jih je štel 24. Zaradi pomanjkanja učnih moči poučuje gđ. Kovač še v slovenskem tečaju v San Martinu. Če ne bo učiteljskega naraščaja za Mladinski odsek Društva Slovencev, bo v bodočnosti slovenskim tečajem slaba predla.

Kako se reče

Oglasil se je bralec iz Mendoza. V pisnu navaja celo kopico španskih besed iz posebnega področja: marmelade, sadni sokovi itd. Želi poznati slovenske izraze. Ker bo to zanimalo tudi druge, mu bom kar tu odgovoril.

Konservirati (tudi: konzervirati), conserva (konzerva), konservna (konzervna) škatka (lata de conserva), vkuha (va)ti, vložiti, vlagati sadje — to so splošno znane besede.

Damasco — marélica, membrillo — kúrina, batata — sladki krompir, acelga — blitva (v preprosti govorici sme mo rabiti tudi nemško besedo mangold).

Mezga (naglas je na koncu in e se izgovarja polglasno) je vkuhano sadje s sladkorjem ali brez njega. Ima širši pomen kot marmelada (franc.: la marmelade), ki pomeni oslajeno mezgo. V španščini je tudi beseda marmelada, vendar se v novejši dobi več uporablja mermelada, še bolj pa dulce. Dulce je isto kot marmelada, pomeni pa tudi strjeno marmelado. V tem primeru pa imamo mi poseben, manj znan izraz: sir (n. pr. dulce de membrillo — kutinov sir). Od Francozov smo dobili želé (la gelée), špansko jalea. (N. pr. jalea de membrillo — kutinov želé).

Še nekaj besed, ki so v omenjenem pisnu: jugo — sok, jugo de manzana — jabolčni sok, extracto de tomates — paradiznikova mezga, sidra — jabolčnik (mošt, sadjevec), duraznos al natural — breskve v sladkorju, pimiento morrón — paprika v kislu, fruta confitada — presladkorjeno sadje.

PO ŠPORTNEM SVETU

Na olimpijadi l. 1924 v Amsterdamu pred 35 leti je slovenska sokolska vrsta, ki je v telovadbi zastopala Jugoslavijo, dosegla 4. mesto. Leo Štukelj iz Novega mesta pa je bil prvak v telovadbi in je prejel zlato medaljo. Je to dosedaj edina zlata medalja, ki so jo dobili Slovenci (in Jugoslavlani sploh) na kakih olimpijskih igrah.

V Wimbledonu sta prvič v zgodovini tenisa premagala vse nasprotnike zastopnika latinske Amerike. Med moškimi je osvojil naslov prvaka Perujec Aleks Olmedo, med ženskimi pa Maria Esther Bueno iz Brazila.

V Chicagu grade za Tretje vseameriške športne igre dva pavalna bazena, enega za plavanje, drugega pa za skoke. Gradbeni stroški znašajo 650.000 dolarjev.

V Celju je bilo na kegljišču Ingrada, ki se je prej imenoval Beton, državno moško prvenstvo posameznikov in mo-

SLOVENCI PO SVETU

VENEZUELA

Slovenci v Caracasu so imeli 7. junija materinsko proslavo. Prirreditve je lepo uspela in je bila za vse eno samo presenečenje: Tako lepe narodne noše, lepa slovenska pesem, kaka igra "Očala", ki jo je pripravil g. Kelbič. Igralci so se potrudili, ter so svoje vloge lepo odigrali. Govornik na proslavi je bil g. Ivan Rojnik.

Slovenci v Caracasu imajo sedaj redno nedeljsko slovensko mašo, odkar pri njih deluje slovenski dušni pastir g. kaplan Janez Grile. Pa bi se radi tudi organizacijsko tesneje povezali. Zato so na zadnjem sestanku izvolili poseben odbor, ki ga vodi g. Ivo Moškon. Odbor ima nalogo pripraviti osnutek društvenih pravil.

V Maracaibo so dobili v družini Dragica Turnška in njegove žene ge Dragice, roj. Baudaš.sina Elvisa.

V Caracasu je zbolel Jože Kaspret. Pa je že izven nevarnosti.

USA

V Clevelandu je 22. maja slavil 80 letnico svojega življenja župnik slovenske župnije sv. Lovrenca g. Msgr. John J. Oman. To faro vodi že od leta 1915, t. j. polnih 45 let. Jubilat je med ameriškimi Slovenci nad vse ugledna in zaslužna osebnost, pa tudi za vse slovenske protikomunistične izseljence po II. svetovni vojni. "Saj je bil on predsednik katoliškega dne in zborovanja pri slovenskih frančiškanih v Lemontu, ki je sklenilo ustanovitev Lige kat. slov. Amerikancev, on je predložil ime, ki ga nosi Liga od začetka do današnjih dni, on je bil eden glavnih delavcev za njeno osnovenje", pravi o njem dr. Miha Krek v pozdravnem članku v Am. domovini ter še ugotavlja: "Odkar Liga deluje med ameriškimi Slovenci, je Msgr. J. Oman med prvimi, najodgovornejšimi njenimi nosilci. Na prvem občnem zboru je bil izvoljen za predsednika širšega odbora, ko pa je Msgr. Matija Butala odložil glavno predsedstvo, ga je on sprejel in bil tedaj in na vseh kasnejših občnih zborih vedno soglasno izvoljen za njenega glavnega predsednika. Vselej je sprejel to

štev. Med posamezniki je osvojil naslov državnega prvaka znani nogometaš celjskega Kladivarja Marinček, med mošči pa Triglav iz Kranja.

Jugoslavija je premagala Italijo v hokeju na travi 3:0. Portugal pa je osvojil evropsko prvenstvo v hokeju na kotalah, pred Španijo, Italijo in Anglijo.

breme slovenske dobrotelosti za tiste, ki so trpeli v zadnji vojni, revoluciji, okupaciji in kasneje na svojih potih kot begunci v pregnanstvu po svetu".

Rev. Baznik pa pravi, da je jubilatna pok. Zorman, dolgoletni njegov organizator pri Sv. Lovrencu, takole odlično označil: "Č. g. Oman je prizvod dveh svetov. Od svojih slovenskih staršev je podedoval najboljše poteze starega sveta: poštenost, delavnost, gostoljubnost, ljubezen do glasbe in vsega lepega v splošnem; med tem ko se je od svoje rodne Amerike oklenil odličnih lastnosti svobodnega tekmovanja, iznajdljivosti, zaupanja v samega sebe in duha demokratičnih ustanov. Te krasne poteze so čudovito združene v č. g. Omanu".

Msgru Omanu k 80 letnici tudi Svobodna Slovenija iskreno čestita. Tem čestitkam pa priključuje prošnjo Bogu, naj bi ga ohranil še dolgo let v zdravju in moči tako vsem Slovincem, kakor tudi njegovim faranom pri Sv. Lovrencu v Clevelandu.

Jože Grdina je v Clevelandu izdal knjigo potopisov Po Vzhodu in Zapadu. Je to že tretja njegova knjiga. Prvo je izdal kmalu po prvi svetovni vojni doma pod naslovom "Štiri leta v ruskem ujetništvu". Drugo knjigo je izdal leta 1938 ter ji dal naslov. "Po širokem svetu". Leta 1953 je odšel znova na pot v Evropo in na Bližnji Vzhod. Svoje vtise s potovanja po raznih deželah je sedaj popisal v tretji knjigi "Po Vzhodu in Zapadu". Jože Grdina je nekač lani umrlega Antona Grdina.

AVSTRALIJA

Slovenski klub v Melbourneu je imel 7. junija občni zbor z volitvami novega odbora. Izvoljeni so bili: predsednik Srečko Košir, podpredsednik Simon Špacapan, tajnik Jože Novak, blagajnik Vinko Molan, gospodar Ivan Urbas, načelnik članstva Leopold Jauk, načelnik odseka "Dom" Marijan Lauko, načelnik prirreditve Alojz Zakrajšek, načelnik kulturnega odseka Tone Slavič, socialni referent p. Bazilij OFM, odborniki gđc. Frida Pravič, Stanko Kolarič, Stanko Hartman, Stanko Šajnovič, Franc Janežič, Janez Škraba in arhitekt Cveto Mejšč. V nadzornem odboru so: predsednik Maks Hartman, člana pa Viktor Lauko in Martin Adamič.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Slovenska pot. štev. 1-3. Vsebina: Poslanstvo slovenske besede (Mirko Kunčič); Slovenska stvarnost v komunistični Jugoslaviji (Pavle Verbič); Uganka

Trgovina s čevlji

ZA DAME, GOSPE IN OTROKE

"ŠIME"

Alvear 359, Villa Ballester

Dobava direktno iz tovarne. Cene ugodne, izdelava kvalitetna. — Rojaki 10% popust, kar naj zahtevajo ob predložitvi bloka (bolete) pri blagajni.

Se priporoča

SIME LOVRICH

Zobna ordinacija

Jože Zajc

DENTIST ODONTOLOGO

(Mat. 8 Flío 141 LRO I. Med. Eros)

Ordiniral bom začasno v Delti Tigre na reki Caraguata, Isla Zarzamora. 30 min. z motoriko od postaje Tigre. Informacije na domu v R. MEJIA,

TEMPLE 875

Pred nakupom se posvetujte pri

Lojzetu Novaku

Izključno zastopstvo

BUMAR S. R. L.

Avda de MAYO 302. T. E. 658-7083

Velika izbira hladilnikov, pralnih strojev, šivalnih strojev, plinskih štedilnikov, TV aparatov ter drugih potrebščin za dom, vse najboljših znamk. Cene ugodne, tudi možnost dolgoročnega odplačevanja do dveh let. Nudim tudi dobra motorna kolesa. Svetujem nakup električnih hladilnikov že sedaj, kajti po leti bodo dražji. Kličite po telefonu, zglasite se osebno v trgovini. Pridem tudi na dom.

o dveh Amerikah (Lojze Ilija); Slovenska knjiga v zamejstvu: Slovenija in European affairs (dw); Dr. Ahčin: Socialna ekonomija (-e-c); Mirko Kunčič: Gorjančev Pavlek (Lojze Novak); Ob usihajočih vrelcih slovenske prosvete (Kronist).

Katoliški misijoni. Junij 1959. Vsebina: Nagovor Janeza XXIII. o edinosti in o "molčeči Cerkvi"; Božja pisma nam govore o misijonskem delu (Stanko Boljka CM); Bolje je dajati kot jemati (St. Boljka CM); Cerkev in njeno misijonsko delo skozi stoletja (Franc Suman, CM); Na vzhodu se dani: Sveta Rusija (Stanko Bohinc); O narodnih in ljudstvih v misijonskih deželah: Južnoameriški lovci, ribiči in nabirali sadjevec (M.M.); Duh svetega Vincencija, ustanovitelja Misijonske družbe lazistov (Branko Bohinc); Baragovo misijonšče; Dogodki v Tibetu (Ruda Jurčec); Močnejši od smrti — kanadski mučenci — zgledi, ki vlečejo (Janez Kopač, CM); Maksimilijan Kolbe — noreček naše ljube Gospe (prirreditel Ruda Jurčec); Naši misijonarji pišejo; Misijonsko zaledje: Naloge misijonskega zaledja (L.L. CM).

Mladinska vez, štev. 2. Vsebina: Spominjam se tistih dni...; Sanda, upaj (H. B.); De profundis (e. t.); Čas beži; O našem grbu (T. D.); Mladost v slikah; Cerkev in država v Argentini (Vital Ašič); Raziskovalec raka dr. Košir; V dobi umetnih tkanin (Stane Žužek); Nova slovenska knjiga; Križanka; Dragim bralecem.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Sprejemamo s hvalečnostjo vsako kritiko svojega dela. Z enako hvalečnostjo bi sprejeli aktivno sodelovanje vseh tistih, ki z našim delom niso zadovoljni. Zato vabimo vse dobronamerne kritike in sploh vse rojake, da naj se včlanijo v Društvo Slovencev in pomagajo reševati slovenske izseljske probleme.

Društvo Slovencev

OBVESTILA

Članski sestanek članov Slov. kat. akad. starešinstva bo v soboto dne 11. julija v Slovenski hiši, Ramón Falcón 4158. Začetek ob 19. uri.

SLOVENSKA BESEDA

ima svojo

DRUŽABNO PRIREDITEV

V SOBOTO 18. JULIJA
V OBČAJNIH PROSTORIH
V SANTOS LUGARES

Igra orkester MOULIN ROUGE

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Cascante

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO
ARGENTINO
Central B

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 613.742

Naročnina Svobodne Slovenije za leto
1959 za Argentino \$ 240.—

Prihodnje predavanje SKAS-a bo 11. julija ob 7. uri zvečer v Slovenski hiši in bo posvečeno slovenski etnografiji. Na sporedu je predavanje g. Janeza Bitenca "Slovenski narodni plesi". Predavanja bodo pojasnjevala skoptične slike. Vabljeni vsi člani ter prijatelji društva.

Peti kulturni večer SKA bo v petek dne 17. julija in sicer v Slovenski hiši na Ramón Falcón 4158. Začetek ob 19.30. Predaval bo prof. Al. Geržinič: KAJ JE IN KAKŠNA JE SLOVENŠČINA? Snov se bo nanašala s posebnim zbiranjem na pravopis in pravorečje in bo zajemala: 1. Nazori o slovenščini; 2. Razvojne tendence; 3. Lingvistične značilnosti z njih pravorečnimi in pravopisnimi odsevi. Večer je v okviru literarnega odseka.

Za prirreditve "Gallusovega" naraščanja, ki bo v soboto 1. in v nedeljo 19. t. m., obakrat ob 18.30 v ciudadelski dvorani, so vstopnice že v predprodaji. Sedeži (stojlišča ni) so po \$ 20.— in \$ 15.— na razpolago v Dušnopastirski pisarni in pri g. Lipuščku v San Justu. — Opozorjamo, da ni verjetnosti, da bi mogli prirreditve ponoviti.

Romanje Družabne pravde bo v nedeljo 6. septembra v Pontevedra, kjer bo ob 11. uri sv. maša, popoldne kosilo, nato litanije. Vabimo vse rojake, da se nam pridružijo.

Družabna pravda

Sedmi socialni dan, posvečen ženskem vprašanju, bo v nedeljo 13. septembra. Začetek s sv. mašo, nato trije referati, ki jih bodo imeli: prof. dr. Ignacij Lenček, gospa Ana Kraljeva in gospa Marjana Marnova.

Zavarovalnica

La Holando - Sudamericana

Compañía de Seguros Soc. Anónima

Agencia Buenos Aires
Avda Alem 619/IV
T. E. 31-9281, 32-5331

Zastopnik MILAN KRIZ

Sprejema vsakovrstna življenska in splošna zavarovanja.
Za rojake telefonska številka
70-0561

V Washingtonu je dne 16. junija 1959 umrl v 76. letu starosti

gospod

Dr. BOGUMIL VOŠNJAK

podpredsednik Narodnega odbora za Slovenijo.

Slovenski narod žaluje za možem, ki je vse svoje življenje neustrašeno stal na braniku njegovih pravic in svobode. Ostal je delaven in poln načrtov do zadnjega dne.

Slovenski narod ga bo hranil v hvaležnem spominu.

Narodni odbor
za Slovenijo

NE POZABITE NA

PRAVLJICO O IZGUBLJENI SINIČKI

ki jo bomo zapeli našim velikim in malim prijateljem 18. in 19. t. m. ob 18.30 v ciudadelski dvorani.

Vstopnice po \$ 20.— in 15.— so v predprodaji v Dušnopastirski pisarni in pri g. Lipuščku v San Justo.

Mladinski zbor "Gallusa"

Prosvetni večer Društva Slovencev

Sobota, 25. julija 1959 ob 20. uri

SODOBNI IMPERIALIZMI

Predava RUDA JURČEC

Vabljeni člani in prijatelji — Odbor

JADRAN S. R. L. prejema čimdalje več dopisov z željo da pošlje plošče, seznam, cenik, način plačila itd. Na vse te dopise pojasnjujemo preko "Svobodne Slovenije" sledeče:

Seznam doslej izdanih plošč:

78 rpm V-0 — Veseli fantje:

V-1 — Vasovalci:

V-2 — Veseli fantje:

V-3 — Kvartet Finkovih:

V-4 — Vasovalci:

V-5 — Vasovalci:

V-6 — Vasovalci:

V-7 — Kvartet Finkovih:

V-8 — Bratci veseli vsi:

V-9 — Kvartet Finkovih:

V-10 — Kvartet Finkovih:

V-11 — Kvartet Finkovih:

45 rpm V-401 — Vasovalci:

V-402 — Bratci veseli vsi:

Cenik plošč — brez poštinih stroškov: plošča 78 rpm a \$ 50.—

45 rpm a \$ 120.—

1 dolar odgovarja približno 83 argentinskim pesom.

Na število naklade plošč v hitrosti 78 rpm je odločilno vplivalo dejstvo da so iz občutljivega materiala in zato neprimerne za pošiljanje po pošti. Te plošče so bile razprodane rojakom, živčim v Argentini, zato jih ne moremo poslati tistim, ki so jih naročili pred kratkim.

Ponatisnile bi se — v hitrosti 45 rpm — le v slučaju, da se prijavi vsaj 50 interesentov; zato nam takoj pisмено sporočite naslov doslej izdane pesmi, ki bi jo želeli prejeti.

S ploščo V-401, ki je iz lahkega in odporne materiala, so odstranjene težkoče pošiljanja. Večbarvni, ilustrirani ovitek pa je v okras slehernemu slovenskemu domu.

Tisti, ki žele prejeti z gotovostjo 4 plošče serije 45 rpm (vključno V-401) naj to pisмено sporoče "JADRANU" in istočasno nakažejo 500.— pesov — ali njej odgovarjajočo vsoto v tuji valuti — ki vključujejo stroške pošiljke.

Navezujemo stike z osebami v inozemstvu, kot bodočimi zastopniki, na katere boste lahko v bodoče naslavljali svoje želje in naročila. Njih naslove bomo objavili v "Svobodni Sloveniji", dotlej se pa obračajte na

JADRAN S. R. L. — 25 de Mayo 533/3 — Buenos Aires

ki si je v svesti, da je domača pesem poslednja vez slovenstva.